

БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Hlovatsky V.V. Security of state information resources.

This article focuses on the security of state information resources. It is shown that government information resources is part of the national information resources and have consumer value, namely political, economic, scientific, educational, socio-cultural, defense, market, historical and informational. Any subject of information relations Ukraine has the right to access state information resources according to defined security policies and applicable law. Determined that the strategy of forming the system resources of public authorities is to systematize and integrate these resources in order to ensure transparency, openness, raising, efficiency and effectiveness of the public authorities and ensure broad public access to state resources. According to the law "On State Service for Special Communications and Information Protection of Ukraine" function of protection of state information resources entrusted to the State Service for Special Communications and Information Protection. In order to protect state information resources in the State Special Communications Service of Ukraine operating unit CERT-UA.

Keywords: Public information resources, security, task, CERT-UA

Гловацький В.В. Безпека державних інформаційних ресурсів.

Дана стаття присвячена безпеці роботи Державних інформаційних ресурсів. Визначено, що державні інформаційні ресурси є складовою частиною національних інформаційних ресурсів та мають споживчу цінність. Будь який суб'єкт інформаційних відносин України, має право доступу до Державних інформаційних ресурсів згідно визначеної політики безпеки та чинного законодавства. З метою захисту державних інформаційних ресурсів в Державні службі спеціального зв'язку та захисту інформації України функціонує підрозділ CERT-UA.

Ключові слова: Державні інформаційні ресурси, безпека, завдання, CERT-UA

Гловацкий В.В. Безопасность государственных информационных ресурсов.

Данная статья посвящена безопасности работы государственных информационных ресурсов. Определено, что государственные информационные ресурсы являются составной частью национальных информационных ресурсов и имеют потребительскую ценность. Любой субъект информационных отношений Украины, имеет право доступа к государственным информационным ресурсам согласно определенной политики безопасности и действующего законодательства. С целью защиты государственных информационных ресурсов в Государственной службе специальной связи и защиты информации Украины функционирует подразделение CERT-UA.

Ключевые слова: Государственные информационные ресурсы, безопасность, задачи, CERT-UA

Вступ

Інформаційний вплив на державу, суспільство, громадянина зараз більш ефективний і економічний, ніж політичний, економічний і навіть військовий. Країни з більш розвинутою інформаційною інфраструктурою, установлюючи технологічні стандарти й, надаючи покупцям свої ресурси, визначають умови формування і діяльності інформаційних структур в інших країнах, здійснюють суттєвий вплив на розвиток їхніх інформаційних сфер. При формуванні державної інформаційної політики і програми входження в інформаційне суспільство одним із найбільших пріоритетів стає розвиток і гарантування безпеки інформаційної сфери на основі створення державної системи інформаційної безпеки [1, 2].

Викладення основного матеріалу

Національні ресурси є важливою складовою стратегічних ресурсів держави, значення якої зростає із розвитком інформаційних технологій та їх використанням в усіх сферах суспільного життя.

Згідно [3] Державні інформаційні ресурси - це результати інтелектуальної та практичної діяльності, що сформовані в усіх сферах життєдіяльності людини, суспільства і держави, зафіксовані і систематизовані на відповідних матеріальних носіях інформації, як окремі документи і масиви документів, банки і бази даних та знань, усі види архівів і бібліотек, музейні фонди, інформаційні ресурси які обробляються й передаються у інформаційних системах державного і/або загального призначення, інші ресурси, що містять дані, відомості і знання, які є об'єктом права власності держави незалежно від форми власності на час їх створення і мають споживчу цінність, а також такі, що призначені для розвитку і задоволення потреб громадян, суспільства, держави та підлягають захисту згідно визначеної політики безпеки й чинного законодавства.

Державні інформаційні ресурси є складовою національних інформаційних ресурсів та мають споживчу цінність, а саме: політичну, економічну, наукову, освітню, соціокультурну, оборонну, ринкову, історичну, інформаційну тощо. Будь який суб'єкт інформаційних відносин України, має право доступу до Державних інформаційних ресурсів згідно визначеної політики безпеки та чинного законодавства. Склад державних інформаційних ресурсів представлено на рис. 1.

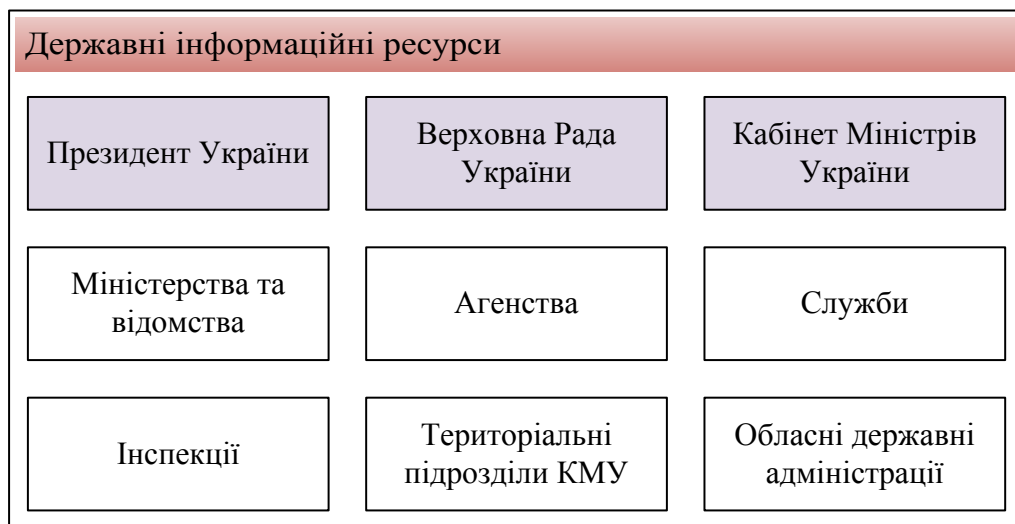

Рис. 1. Державні інформаційні ресурси

Ефективне державне управління національними ресурсами є важливою умовою забезпечення інформаційної безпеки держави та реалізації державної політики у сфері інформатизації. Формування системи національних ресурсів є одним із основних завдань Національної програми інформатизації.

Управління та координацію діяльності з питань, пов'язаних з формуванням, використанням та захистом національних ресурсів, включаючи ведення Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів та підготовку щорічної доповіді про стан та розвиток національних ресурсів, має забезпечувати спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у галузі зв'язку та сфері інформатизації.

Стратегія формування системи ресурсів органів державної влади полягає в систематизації та інтеграції зазначених ресурсів з метою забезпечення прозорості, відкритості, підвищення, оперативності та ефективності роботи органів державної влади та забезпечення широкого доступу громадян до державних ресурсів.

Реалізація державної політики у сфері державних інформаційних ресурсів полягає у розв'язанні таких завдань:

- створення та ведення Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів, зокрема реєстрація та облік державних ресурсів, формування і забезпечення доступності інформації про склад, розміщення і умови використання ресурсів;
- систематизація, забезпечення доступу до наявних державних інформаційних ресурсів та їх актуалізація;
- формування та забезпечення ефективного використання державних інформаційних ресурсів органами державної влади;
- вдосконалення нормативно-правової бази, зокрема визначення порядку і умов користування, оплати робіт, пов'язаних з формуванням, використанням, та захистом державних інформаційних ресурсів;
- координація діяльності органів державної влади і недержавних структур у сфері формування, використання та захисту державних інформаційних ресурсів.

Оснoву нормативно-правoгo забезпечення формування, використання та захисту національних інформаційних ресурсів становлять Закони України “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”, “Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України”, “Про Національну програму інформатизації”, “Про інформацію”, “Про захист інформації в автоматизованих системах” та інші нормативно-правові акти [2].

Згідно закону “Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України” [4] функції захисту державних інформаційних ресурсів покладено на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації.

Основними завданнями Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України є:

- формування та реалізація державної політики у сферах криптографічного та технічного захисту інформації, телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України, поштового зв'язку спеціального призначення, урядового фельд'єгерського зв'язку, захисту державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах і на об'єктах інформаційної діяльності, а також у сферах використання державних інформаційних ресурсів в частині захисту інформації, протидії технічним розвідкам, функціонування, безпеки та розвитку державної системи урядового зв'язку, Національної системи конфіденційного зв'язку;
- участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері електронного документообігу в частині захисту інформації державних органів та органів місцевого самоврядування, розробленні та впровадженні електронного цифрового підпису, крім питань правового регулювання його застосування, в державних органах та органах місцевого самоврядування;
- забезпечення в установленому порядку та в межах компетенції діяльності суб'єктів, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом.

Державні інформаційні ресурси, входять до певної системи, а саме системи державних інформаційних ресурсів [3]. Створення та підтримання системи державних інформаційних ресурсів покладено на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України [4].

З метою забезпечення єдиного підходу щодо захисту державних інформаційних ресурсів на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 № 208 “Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” в рамках Національної системи конфіденційного зв'язку у м. Києві, створюється окрема підсистема для телекомунікаційного забезпечення функціонування Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади [4].

З метою захисту державних інформаційних ресурсів в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України функціонує підрозділ, діяльність якого спрямована саме на вирішення таких завдань CERT-UA (Computer Emergency Response Team of Ukraine).

Основна мета CERT-UA – забезпечити захист державних інформаційних ресурсів та інформаційних і телекомунікаційних систем від несанкціонованого доступу, неправомірного використання, а також порушень їх конфіденційності, цілісності та доступності. Разом з тим, беручи до уваги транскордонність кіберзагроз, сфера діяльності CERT-UA включає, в тому числі, заходи, спрямовані на ліквідацію інцидентів інформаційної безпеки, які виникають в інформаційному (кібер) просторі українського сегменту мережі Інтернет [5, 6].

Висновки

1. Національні ресурси є важливою складовою стратегічних ресурсів держави, значення якої зростає із розвитком інформаційних технологій та їх використанням в усіх сферах суспільного життя.

2. Згідно закону “Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України” функції захисту державних інформаційних ресурсів покладено на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації.

3. З метою захисту державних інформаційних ресурсів в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України функціонує підрозділ, діяльність якого спрямована саме на вирішення таких завдань (CERT-UA).

Література

1. Богуш В.М. Інформаційна безпека держави / В.М. Богуш, О.К. Юдін - К.: МК-Прес, 2005. - 432 с.

2. Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів [Електронний ресурс] Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 травня 2003 р. №259-р // – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-р>

3. Юдін О.К. Правові аспекти формування системи державних інформаційних ресурсів / О.К. Юдін, С.С. Бучик // Безпека інформації. – 2014. – Т.20, № 1. – С. 76-82.

4. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://www.dstszi.gov.ua>

5. Computer Emergency Response Team of Ukraine [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://cert.gov.ua>

6. Євдоченко Л.О. Держспецзв'язку - про хакерів та команду кіберзахисту CERT-UA [Електронний ресурс] Л.О. Євдоченко // Інтернет-видання “Блог Імена.UA” – Режим доступу: <https://www.imena.ua/blog/interview-about-cert/>

Автор статті

Гловацький Віктор Вікторович – аспірант кафедри безпеки інформаційних технологій, Національний авіаційний університет, Київ, Україна. Тел. +38 063 788 78 38. E-mail: elkman@ukr.net

Author of the article

Hlovatskyi Viktor Viktorovich – post-graduate student of Academic Department of IT-Security, National Aviation University, Kyiv, Ukraine. Tel. +38 063 788 78 38. E-mail: elkman@ukr.net

Дата надходження в редакцію: 10.07.2016 р.

Рецензент: д.т.н., проф. М.А. Віноградов